

BA MƯƠI NĂM GHÉP TẠNG VIỆT NAM THÀNH TỰU VÀ NHỮNG VẤN ĐỀ CẦN QUAN TÂM

*Phạm Gia Khánh
Nguyễn Tiến Thành*

Mục tiêu: trình bày quá trình phát triển và kết quả ghép tạng ở Việt nam trong 30 năm qua, qua đó đề xuất một số vấn đề cần quan tâm cho sự phát triển ghép tạng trong thời gian tới.

Kết quả: Ghép tạng Việt nam đi sau thế giới khoảng 40 năm do nhiều lý do, sau 30 năm ghép tạng Việt nam đã theo kịp thế giới. Đến nay chúng ta đã có 23 trung tâm ghép với 7.038 ca ghép, trong đó ghép từ người cho sống là 6.620 (94%), từ người cho chết là 418 ca (6 %). Tỷ lệ ghép trên 1 triệu dân là 8,6 (năm 2018). **Ghép thận:** 6.522 (từ người cho sống 6.276, từ người cho chết 241), **Ghép gan** 440 (từ người cho sống 341, người cho chết 99), **ghép tim** 62, **ghép phổi** 10 (từ người cho sống 1, người cho chết 9), **ghép ruột** 2 từ người cho sống, **ghép thận tụy** 1, **ghép khối tim phổi** 1. Các kỹ thuật ghép phức tạp hầu hết đã được thực hiện ở trong nước. Kết quả ghép tương tự như thế giới. Số người hiến tạng sống: 6.620, người hiến tạng chết: 154. Tỷ lệ hiến tạng từ người cho sống và chết/1 triệu dân năm 2018 lần lượt là 8,24 và 0,13. Tỷ lệ tạng lấy trên một người hiến chết là 1:2,7.

Những vấn đề cần quan tâm trong ghép tạng là: Quản lý số liệu ghép, Quản lý bệnh nhân sau ghép, thiếu tạng ghép, buôn bán tạng, hỗ trợ tài chính cho người ghép. Hệ thống tổ chức điều phối ghép tạng, danh sách chờ ghép.

Kết luận: Ghép tạng Việt nam đi sau thế giới khoảng 40 năm, nhưng sớm hơn so với điều kiện ghép tạng trong nước trên 10 năm. Sau 30 năm ghép tạng Việt nam đã theo kịp ghép tạng thế giới đồng thời thúc đẩy y học trong nước phát triển.

Objective: To present the development process and the results of organ transplantation in Vietnam in the past 30 years, thereby proposing some issues that need attention for the development of organ transplantation in the coming time.

Results: Organ transplantation in Vietnam started after the world about 40 years due to many reasons. After 30 years, organ transplantation of Vietnam has kept up with the world. Up to now, we had 23 transplant centers with 7,038 cases, of which the number of transplants from living donors is 6.620 (94%), from deceased donors is 418 cases (6%). The transplant rate per 1 million people was 8.6 (in 2018),

kidney transplant: 6.522 (from living done 6.276, from deceased donor 241), 440 liver transplants (from living doner 341, from deceased donor 99), 62 heart transplant, 10 lung transplants (from living donor 1, from deceased donor 9), 2 intestine transplants from living donor, 1 case pancreas-kidney transplant, 1 case heart-lung block transplant. The most complicated transplant techniques have been done in the country. The result post transplantation was similar to the world. The number of living donors were 6.620, deceased donors were 154. Living and deceased organ donation rates per million population in 2018 were 8.24 and 0.13 respectively. The ratio of procurement from deceased donor is 2,7.

The issues of concern in the organ transplantation were: management of transplant data, management of post-transplant patients, shortage of organs, organ trafficking, financial support for transplant recipients.

Conclusion: Vietnam's organ transplant is about 40 years behind the world, but 10 years earlier than the domestic organ transplant condition. After 30 years of organ transplantation, Vietnam has kept up with world organ transplants while promoting the development of domestic medicine.